

## Історія про НЛО. Уривок з книги Карла Едуарда Сагана «Світ, повний демонів. Наука як свічка у пільмі» (Скорочено).

Саме походження словосполучення «літальна тарілка» дивне. 7 квітня 1950 року телеведучий каналу CBS Едвард Марроу взяв інтерв'ю в пілота цивільної авіації Кеннета Арнольда. Двадцять четвертого червня 1947 року Арнольд нібито побачив над заповідником Маунт-Рейнір у штаті Вашингтон щось незвичне: «Коли я намагався пояснити, як вони летіли, то порівняв це з тарілкою, яку плиском кинули у воду. Газети написали, ніби я сказав, що вони схожі на тарілку, а я говорив, що вони летіли, мов тарілка». Він бачив лінію з дев'яти об'єктів, причому один випромінював «сильне синє світло». Арнольд подумав, що це якийсь новий тип літальних апаратів. Марроу підсумував: «Помилка цитування увійшла в історію. Пояснення містера Арнольда всі забули, а назва “літальна тарілка” зажила власним життям».

У 1950-х роках військові активно використовували аеростати – не тільки для метеорологічних спостережень, а й для шпигунства: апарати були обладнані фотокамерами, пристроями телеметрії й радіорозвідки. Із землі висотні аеростати можуть здаватися схожими на тарілку, а якщо не знати, наскільки вони високо, то й швидкість може здаватися нереальною.

Значного розголосу набула «аварія» літальної тарілки (чи кількох тарілок) під містечком Розвелл, штат Нью-Мексико, 1947 року. Судячи з перших повідомлень і фотографій у газетах, ішлося про рештки висотного аеростата. Проте мешканці цього району, згадували більш екзотичні речі: дивні матеріали, загадкові ієрогліфи, суворий наказ військових усе забути й нікому нічого не розповідати.

Імовірно, ці аеростати були запущені з бази ВПС в Альмагордо або з випробувального полігону у Вайт-Сендс. Очевидно, під Розвеллом апарати розбилися, і військові оперативно збирали уламки секретної апаратури, а преса охоче написала про аварію інопланетного корабля («На ранчо під Розвеллом військові виявили літальну тарілку»). За роки спогади «відстоялись», до того ж їх освіжило прагнення слави і грошей. (Головні туристичні принади Розвелла – два музеї НЛО.)

Інше повідомлення про аварію тарілки (і тіла прибульців з ідеальними зубами) виявилось чистісінькою брехнею. Колумніст журналу *Variety* Френк Скаллі просто переповів історію, яку розказав йому приятель-нафтовик. Ця історія лягла в основу його бестселера «Таємниця літальних тарілок» (1950). Нібито розбилися три тарілки, і в одній було знайдено шістнадцять тіл прибульців із Венери, усі зростом близько метра. Ще там знайшли книжечки з інопланетними піктограмами. Військові все приховують. Уявіть собі наслідки.

Придумали все це Сайлес Ньютон, який шукав нафту і золото за допомогою радіохвиль, і загадковий «доктор Гі», який виявився містером Гебауером. Ньютон змайстрував «запчастини» НЛО і зробив фотографії, але оглядати самі предмети не дозволяв. Коли один спритний скептик підмінив їх і відправив «інопланетні артефакти» на аналіз, виявилось, що їх зроблено з алюмінію, того самого, з якого виготовляють кухонні каструлі.

Побачивши у небі щось незвичайне, люди, буває, хвилюються, втрачають голову – і свідки із них ненадійні. Крім того, ця сфера приваблює негідників і шарлатанів. Багато «фотографій» НЛО виявлялися махровими підробками – весь фокус у маленьких моделях на тоненьких ниточках або у подвійній експозиції. НЛО, яке бачили тисячі людей під час футбольного матчу, було розіграшем, який влаштували студенти університету: картонка, кілька свічок і целофановий пакет із хімічестки – от вам і примітивна повітряна куля.

